

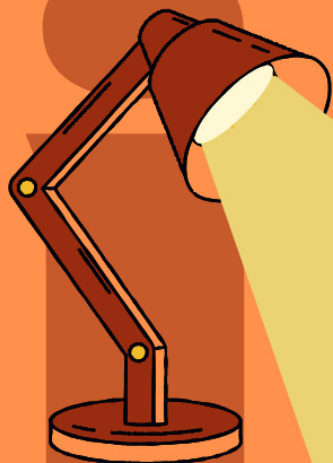
Наукові перспективи
Видавнича група

Успіхи

досягнення у науці

№6(16)
2025

**Ми висвітлимо ваші
професійні здобутки**

серія "Управління та адміністрування"

серія "Соціальні та поведінкові науки"

серія "Освіта"

серія "Право"

Інститут держави і права імені В.М.Корецького НАН України

Видавнича група «Наукові перспективи»

*Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного
управління*

«Успіхи і досягнення у науці»

*(Серія «Право», Серія «Освіта», Серія «Управління та
адміністрування», Серія «Соціальні та поведінкові
науки»)*

№ 6(16) 2025

Київ – 2025

*V.M. Koretsky Institute of State and Law of the National Academy of
Sciences of Ukraine*

Publishing Group "Scientific Prospects"

*All-Ukrainian Assembly of Doctors of Science in Public
Administration*

«Successes and Achievements in Science»

*(Law Series, Education Series, Management and
Administration Series, Social and Behavioral Sciences
Series)*

№ 6(16) 2025

Kyiv – 2025

ISSN 3041-1254 Online

УДК 0/3+7/8]:001.31](477)(051)

DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-6\(16\)](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-6(16))

“Успіхи і досягнення у науці (Серія «Право», Серія «Освіта», Серія «Управління та адміністрування», Серія «Соціальні та поведінкові науки»)”: журнал. 2025. № 6(16) 2025. С. 980.

Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення від 18.06.2025, № 8/6-25)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України # 582 від 24.04.2024 журнал включений до Переліку наукових фахових видань України, категорія “Б”, спеціальності: 081 Право; 281 Публічне управління та адміністрування; 073 Менеджмент, 076 Підприємництво та торгівля, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 051 Економіка

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, Всеукраїнської асоціації педагогів і психологів з духовно-морального виховання, Християнської академії педагогічних наук України

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів гуманітарних, соціальних, поведінкових наук, освіти, права, а, також, управління та адміністрування з метою їх впровадження у сучасний освітній простір

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible та до міжнародної пошукової системи Google Scholar

Головний редактор: Крусян Анжеліка Романівна – Вчений секретар Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, доктор юридичних наук професор, Заслужений юрист України (Київ, Україна).

Редакційна колегія:

Члени редакції журналу з галузі знань "Право":

1. Кваша Оксана Олександрівна – доктор юридичних наук професор, Заслужений юрист України (Київ, Україна)
2. Булкат Марина Сергіївна - доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри галузевого права та загальноправових дисциплін Інституту права та суспільних відносин Відкритого міжнародного університету розвитку людини «УКРАЇНА», науковий консультант департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду (Київ, Україна)
3. Драган Олена Василівна - доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України (Київ, Україна)
4. Тимченко Геннадій Петрович - доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України (Київ, Україна)
5. Губанов Олег Олександрович - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри службового та медичного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)
6. Канцір Володимир Степанович - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права і процесу Інституту права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка» (Львів, Україна)
7. Світличний Олександр Петрович - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного та господарського права Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
8. Оробець Костянтин Миколайович - кандидат юридичних наук, доцент, асистент кафедри кримінально-правової політики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (Харків, Україна)
9. Кришевич Ольга Володимирівна - кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
10. Тимчишин Андрій Михайлович - доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри права та гуманітарних дисциплін Відокремленого структурного підрозділу закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», Івано-Франківська філія (Івано-Франківськ, Україна)
11. Шевчук Олександр Михайлович - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (Харків, Україна)

Члени редакції журналу з галузі знань "Управління та адміністрування":

1. Романенко Євген Олександрович - доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Генерального штабу Збройних Сил України, Президент Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління (Київ, Україна)
2. Пахомова Тетяна Іванівна - доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри місцевого самоврядування та розвитку територій Навчально-наукового інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
3. Мельниченко Олександр Анатолійович - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Харківського національного медичного університету Міністерства охорони здоров'я України (Харків, Україна)
4. Ситник Григорій Петрович - доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри глобальної та національної безпеки Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)
5. Андріяш Вікторія Іванівна - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Навчально-наукового інституту публічного управління та адміністрування Чорноморського національного університету імені Петра Могили (Миколаїв, Україна)
6. Бельська Тетяна Валентинівна - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та економіки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського (Київ Україна)
7. Кухарчук Петро Михайлович - доктор філософії в галузі 28 публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування Комунального закладу вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти» (Вінниця, Україна)
8. Василенко Надія Володимирівна - доктор філософії в галузі 0-11- Науки про освіту, магістр Публічного управління та адміністрування, професор, професор кафедри управління та адміністрування Комунального закладу вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти» (Вінниця, Україна)
9. Новаченко Тетяна Василівна - доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри державно-правових дисциплін та публічного управління факультету №4 Донецького державного університету внутрішніх справ
10. Грищенко Ірина Миколаївна - доктор наук з державного управління, доцент, заступник директора з наукової роботи ННІ неперервної освіти і туризму Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
11. Гончарук Наталія Трохимівна - доктор наук з державного управління, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування Навчально-наукового інституту державного управління Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (Дніпро, Україна)
12. Мосора Лариса Степанівна - кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (Івано-Франківськ, Україна)
13. Клименко Анастасія Сергіївна - доктор філософії в галузі 28 публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», директор центру підвищення кваліфікації кадрів, доцент кафедри місцевого самоврядування та розвитку територій Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
14. Улько Євгеній Миколайович - кандидат економічних наук, член-кореспондент Академії економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та бізнесу Державного біотехнологічного університету Старший науковий співробітник відділу інноваційної економіки, зовнішніх зв'язків та інформатизації наукових досліджень ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського»
15. Логоша Роман Васильович - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри аграрного менеджменту та маркетингу Вінницького національного аграрного університету (Вінниця, Україна)
16. Безена Іван Михайлович - кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти, Комунальний заклад вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради» (Дніпро, Україна)
17. Зелінська Галина Олексіївна - доктор економічних наук, професор, професор кафедри прикладної економіки Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (Івано-Франківськ, Україна)
18. Канцір Ірина Анатоліївна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Львівська політехніка» (Львів, Україна)
19. Леонов Ярослав Володимирович - доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджмент фізичної культури Харківська державна академія фізичної культури (Харків, Україна)
20. Карпінський Борис Андрійович - доктор економічних наук, професор, професор кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
21. Антипенко Надія Василівна - доктор економічних наук, професор, професор кафедри економічної кібернетики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
22. Гой Наталія Василівна - спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, кандидат економічних наук, доцент кафедри управління та бізнес-адміністрування Прикарпатського університету імені Василя Стефаника
23. Брік Світлана Володимирівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Харків, Україна)

Члени редакції журналу з галузі знань "Соціальні та поведінкові науки":

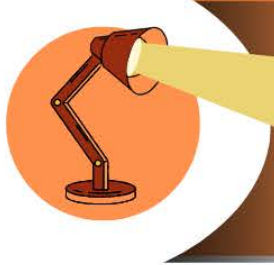
1. Залуцька Христина Ярославівна - доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки підприємства та інвестицій Національного університету «Львівська політехніка», (Львів, Україна)
2. Карпенко Лідія Миколаївна - доктор економічних наук, професор, міжнародний професор, професор кафедри місцевого самоврядування та розвитку територій Інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
3. Македон Вячеслав Владиславович - доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародної економіки і світових фінансів Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна)
4. Квасній Любов Григорівна - кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри математики та економіки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
5. Ходаківський Володимир Миколайович - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та туризму Поліського національного університету (Житомир, Україна)
6. Угоднікова Олена Ігорівна - кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова (Харків, Україна)

7. Слободянюк Ольга Василівна - доктор економічних наук, професор, професор кафедри національної економіки національного економіки Національного університету «Одеська юридична академія», (Одеса, Україна)
8. Грабарев Андрій Володимирович - кандидат економічних наук, доцент кафедри інформатики та системології КНЕУ, (Київ, Україна)

Члени редакції журналу з галузі знань "Освіта":

1. Гончарук Віталій Володимирович - кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри хімії та екології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Умань, Україна)
2. Гумеїр Гусейн Ахмедов - доктор педагогічних наук, професор (Баку, Азербайджан)
3. Дергач Маргарита Альфрітівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри спеціальної освіти Хортицької національної навчально-реабілітаційної академії (Запоріжжя, Україна)
4. Зеленська Людмила Дмитрівна - доктор педагогічних наук, професор, декан факультету історії і права, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (Харків, Україна)
5. Козубцов Ігор Миколайович - доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри бойового застосування засобів зв'язку (доцент кафедри військово-гуманітарних дисциплін) Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут (Київ, Україна)
6. Красницька Ольга Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних наук Національного університету оборони України (Київ, Україна)
7. Лаппо Віолетта Валеріївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки і психології, Коломийський навчально-науковий інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Коломия, Україна)
8. Литовченко Ірина Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор (Київ, Україна)
9. Миколайко Володимир Валерійович - кандидат педагогічних наук, доцент, Проректор з міжнародних зв'язків та стратегічного розвитку Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Умань, Україна)
10. Ненько Юлія Петрівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної мовної комунікації Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України (Черкаси, Україна)
11. Островська Маріанна Ярославівна - кандидат педагогічних наук, Доктор філософії в галузі педагогіки, доцент кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II, (Берегове, Україна)
12. Поліщук Наталія Миколаївна - доктор філософії, викладач кафедри медико-біологічних основ фізичної культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Умань, Україна)
13. Синекон Оксана Степанівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови технічного спрямування №2 Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" (Київ, Україна)
14. Чугай Оксана Юріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови технічного спрямування №2 Національного технічного університету України «Київський політехнічний університет імені Ігоря Сікорського», (Київ, Україна)
15. Шулигіна Раїса Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (Київ, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Право»

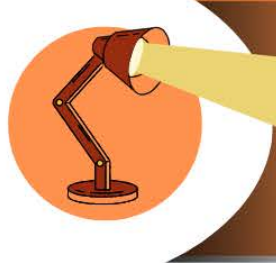
Novikova M.M. <i>TYPOLGY OF CONNECTIONS IN LEGAL CONSTRUCTIONS: A STRUCTURAL APPROACH</i>	16
Бедратий Ю.В., Лещенко С.О., Карпюк С.В. <i>ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ЗБРОЇ У ГУСТОНАСЕЛЕНИХ РАЙОНАХ</i>	26
Бейкун А.Л., Волуйко О.М. <i>ТЕНДЕНЦІЇ ОНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ НОРМАТИВНОГО МАСИВУ ТА ПРОГРАМНИХ ДОКУМЕНТІВ З ПИТАНЬ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ТА КІБЕРЗАХИСТУ В УМОВАХ КРИТИЧНОГО ПОСИЛЕННЯ ЗОВНІШНІХ ЗАГРОЗ ТА НЕБЕЗПЕК</i>	43
Гаделія В.Р. <i>ВТРУЧАННЯ В ПРИВАТНІСТЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	53
Грицай С.О. <i>МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ФОКУС НА ПРОБЛЕМАТИКУ РОЗБУДОВИ ФРАГМЕНТА ЗАГАЛЬНОЇ ТЕОРІЇ ПРАВА (ОБ'ЄКТ, ПРЕДМЕТ): СИСТЕМНИЙ ПРОЯВ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКІВ В КАТЕГОРІЯХ (ПРАВО, ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ, ПРАВОВІДНОСИНИ)</i>	61
Гусаров К.В. <i>РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ СУДОЧИНСТВА ПРИ РОЗГЛЯДІ СПРАВ ЩОДО ЦИВІЛЬНОЇ КОНФІСКАЦІЇ</i>	82
Іванець І.П. <i>ВПЛИВ ДОКТРИНИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА НА СУДОВУ ПРАКТИКУ ПРИ ЗАХИСТІ ПОРУШЕНИХ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ</i>	90
Касапоглу С.О. <i>ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ DEEPFAKE У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: МІЖ ДОКАЗОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ І РИЗИКАМИ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ</i>	101

Кокошко Ф.І., Безп'ята Т.П. <i>ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СПАДКОЄМЦЕМ ПРАВА НА ПРИЙНЯТТЯ СПАДЩИНИ, В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	113
Кривіцька К.В. <i>ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРИМУСОВОГО ВІДЧУЖЕННЯ АБО ВИЛУЧЕННЯ МАЙНА В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ</i>	125
Кубко А.Є. <i>ДЕРЖАВНІ І СУСПІЛЬНІ ІНТЕРЕСИ ЯК ПРАВОВІ КАТЕГОРІЇ: ДЕЯКІ ПИТАННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ</i>	134
Левківський Ю.А., Кузнєцова В.Ю. <i>ЕКСПЕРТ З ПИТАНЬ ПРАВА У ЦИВІЛЬНОМУ, ГОСПОДАРСЬКОМУ ТА АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСАХ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПРОБЛЕМИ</i>	148
Лук'янченко Є.В., Єщенко М.Г. <i>РОЛЬ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ У ВПЛИВІ НА МИРНЕ НАСЕЛЕННЯ ПІД ЧАС ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ: ДОСВІД АГРЕСІЇ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (2022–2024)</i>	158
Олішевський І.В. <i>ГЕНЕЗИС ПРИНЦИПІВ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ ТА НЕПОРУШНОСТІ КОРДОНІВ ТА ЇХ НОРМАТИВНЕ УТВЕРДЖЕННЯ</i>	171
Петренко А.С. <i>ПРИНЦИПИ МЕДІАЦІЇ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВЕ ТА НОРМАТИВНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ</i>	185
Піцик Х.З. <i>ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ПРОФАЙЛІНГУ ЯК ЗАСОБУ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ У СУЧАСНОМУ СВІТІ</i>	195
Резворович К.Р., Двірна А.С. <i>ЗАХИСТ ПРАВА ВЛАСНОСТІ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ</i>	203

- Тригубенко Г.В.** 213
*МІЖНАРОДНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ДЕРЖАВ ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ
ТА РОЗСЛІДУВАННЯ ФАКТІВ БЕЗВІСНОГО ЗНИКНЕННЯ ОСІБ
ПІД ЧАС ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ ТА ПРОБЛЕМИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ*
- Чорна В.Г., Кузьменко О.В., Кожура Л.О.** 227
*АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ ТА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВІЙСЬКОВИХ КАПЕЛАНІВ*
- Шульга М.В.** 237
*ДО ПИТАННЯ ПРО ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У ГАЛУЗІ
ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН*
- Юринець Ю.Л., Криволап Є.В., Сопілко І.М., Белкін Л.М.,
Белкін М.Л.** 249
*ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ
КІБЕРКОНФЛІКТІВ*

СЕРІЯ «Управління та адміністрування»

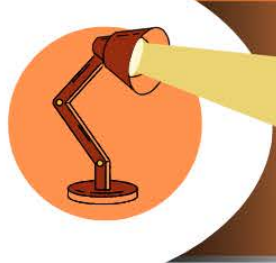
- Blenda N.O., Riabokuchma V.S.** 271
*INSTITUTIONAL REFORMS IN THE AGRICULTURAL SECTOR AND
THEIR IMPACT ON ENSURING THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT
OF FARMING ENTERPRISES IN UKRAINE*
- Bots Yu.O., Dombrovskiy V.S., Plastun V.L.** 280
*UNDERSTANDING CROSS-COUNTRY VARIATION IN EXPORTER
PREMIUM*
- Абакумов Д.Д.** 296
*СТРАТЕГІЇ АДАПТАЦІЇ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ДО
ЗМІНЕНОГО РИНКОВОГО СЕРЕДОВИЩА ПІСЛЯВОЄННОГО
ПЕРІОДУ*
- Атаманчук Ю.М.** 308
*АНАЛІТИКА ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ
ПРОАКТИВНОГО ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ*

Банар О. В., Бурдонос Л.І., Понедільчук Т.В. <i>МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОГО ТА СИТУАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ</i>	318
Бескоровайний В.О. <i>СИСТЕМНИЙ ПІДХІД В ПРОЦЕСАХ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	333
Вегера Т.М. <i>ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ПРОТИДІЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ</i>	344
Гарбар Ж.В., Бурлака Н.І., Пінаєва О.Ю. <i>СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ОСВІТНІХ ТРЕНДІВ</i>	354
Демченко Л.Л. <i>СТІЙКІСТЬ ІНФРАСТРУКТУРИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА ПІСЛЯВОЄННЕ ВІДНОВЛЕННЯ</i>	367
Захаркіна Л.С., Маслов В.О. <i>ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ПОДАТКОВОМУ КОНТРОЛІ: ВИЯВЛЕННЯ ФІНАНСОВИХ ЗЛОВЖИВАНЬ У СФЕРІ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ</i>	376
Калюжний В.В. <i>СУЧАСНІ ФОРМИ І МЕТОДИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ПРИКОРДОННОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ</i>	388
Кліменко Н.Г., Луговенко Н.В. <i>ЦИФРОВІ ВАЛЮТИ ЦЕНТРАЛЬНИХ БАНКІВ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ Е-ГРИВНІ В УКРАЇНІ</i>	398
Ковальова Д.В. <i>МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ПРОФЕСІЙНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ</i>	410
Комарницька Г. <i>ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ</i>	427

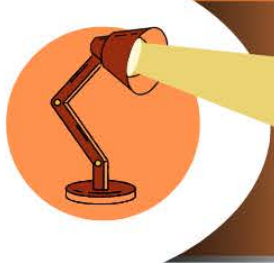
- Лаврентій Д.С., Меляков А.В.** 437
*ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ПІД
ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ В
ОЦІНЮВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА*
- Лазор О.Д., Лазор О.Я.** 448
*ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНЕ ПІДґРУНТЯ ТА ПРИКЛАДНІ
АСПЕКТИ КОМПЛАЄНСУ: ҐЕНЕЗА ВІТЧИЗНЯНОЇ
УПРАВЛІНСЬКОЇ ДУМКИ*
- Левків Г.Я., Франчук І.Б., Делімарський Р.Г., Богаєць Б.Т.** 476
*СТРЕС-МЕНЕДЖМЕНТ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ІТ ТА ЙОГО РОЛЬ В
ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ*
- Максименко В.С., Смоленніков Д.О.** 486
*МОДЕЛІ ТА МЕХАНІЗМИ ЕФЕКТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ*
- Махнюк В.В., Махнюк В.М.** 499
*ЦИФРОВІЗАЦІЯ МІСТОБУДУВАННЯ: ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ТА ІНТЕГРАЦІЯ ДО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ЄС*
- Овчаренко Т.С., Кальний С.В., Семенко М.С.** 514
*ОСОБЛИВОСТІ ТА СПЕЦИФІКА УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У
БАНКІВСЬКІЙ УСТАНОВІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ*
- Орел Ю.Л.** 528
*ПРОЄКТНИЙ ПІДХІД ДО МОДЕРНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ ОБІГОМ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ: ДОСВІД
ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ*
- Пірковець Є.М.** 543
*ФОРМУВАННЯ АДАПТИВНИХ МЕХАНІЗМІВ ПРИЙНЯТТЯ
УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У СИСТЕМАХ ВИРОБНИЧОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ*
- Попело О.В., Дубина М.В.** 558
*РОЛЬ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ
ІНЖИНІРИНГОВИХ ПІДПРИЄМСТВ У РОЗВИТКУ СФЕРИ
АУТСОРСИНГОВИХ ПОСЛУГ*

- Поступна О.В.** 572
*УНІВЕРСИТЕТ ЯК РУШІЙ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ
ІДЕНТИЧНОСТІ ТА РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В
СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ*
- Савков А.П., Дорош В.І.** 588
*ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ*
- Семенов О.С.** 599
*БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
СУСПІЛЬСТВА*
- Скок П.О., Онуфрійчук Ю.В.** 614
*РОЗВИТОК ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ: МІЖ
КРИЗАМИ ТА МОЖЛИВОСТЯМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ*
- Федорчак О.В., Матвіюк М.П.** 627
*СВІТОВИЙ ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТІВ ДЕРЖАВНО-
ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ
ТА ОБОРОНИ*
- Хамига Ю.Я., Хільчевська І.Г., Мельник В.І.** 643
*СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ
НА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ*
- Цимбаленко Я.Ю.** 655
*ФОРМУВАННЯ НОВОЇ ЯКОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ:
СИНТЕЗ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ТА КОРПОРАТИВНИХ
ЦІННОСТЕЙ*
- Шевчук І.В.** 667
*СОЦІО-ГУМАНІТАРНИЙ АСПЕКТ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ
ОСВІТИ ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В
УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*

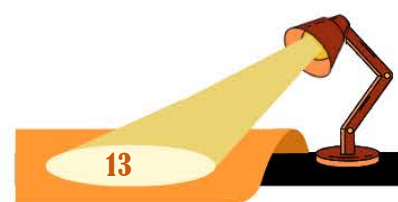
СЕРІЯ «Соціальні та поведінкові науки»

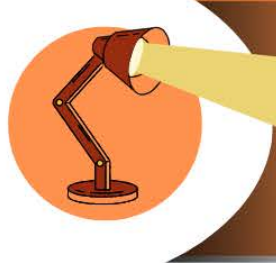
- Андрусів У.Я., Лапішко М.Л.** 675
*ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ
ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСКОРДОННОГО
СПІВРОБІТНИЦТВА: МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ТА
ЕМПІРИЧНИЙ АНАЛІЗ*
- Бас П.А.** 686
*ІНТЕГРАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ В ТЕОРІЇ
ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ*
- Герасименко Ю.С., Пахомова І.А.** 696
*МОНІТОРИНГ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЦЕНТР ТВОРЧОСТІ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА КИЇВЩИНИ»*
- Григорук П.М., Співак В.В.** 705
*ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЕКОНОМІЧНА
ПРОБЛЕМА*
- Грицай В.Г., Чабан Г.В., Царіненко О.В., Цимбал В.О.** 720
*ГНУЧКІ КОМУНІКАЦІЙНІ МОДЕЛІ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА АНТИКРИЗОВОГО
УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ*
- Гудзь Т.П., Шимановська-Діанич Л.М., Гасій О.В.,
Подрезов Д.О., Проскурня Н.В.** 734
МОДЕЛІ ЕКОНОМІЧНОЇ РІВНОВАГИ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ
- Денисенко В.О., Кирилюк І.М., Калач В.М.** 750
*УПРАВЛІННЯ ЦИФРОВОЮ ТРАНСФОРМАЦІЄЮ ПІДПРИЄМСТВА
ЯК ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ*
- Джерелюк Ю.О., Попович Н.Н.** 760
*СКЛАДОВІ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗАСАДАХ
ІННОВАЦІЙНОСТІ*

Живко З.Б. <i>ОПТИМІЗАЦІЯ КОРОТКО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ: СТРАТЕГІЯ, МОНІТОРИНГ І АДАПТАЦІЯ</i>	775
Кирилюк І.М., Денисенко В.О., Капішинська І.О. <i>РОЗВИТОК ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ</i>	790
Котвицька Н.М., Тимошенко А.О., Овсієнко Н.В., Шарова С.В. <i>МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОЇ СФЕРИ</i>	801
Котвицька Н.М., Законь М.І., Хилюк О.В. <i>ІНТЕГРАЦІЯ ПІДХОДІВ ДО МАРКЕТИНГОВОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ ТА РОЗПОДІЛУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ: ВИКЛИКИ МІЖНАРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА</i>	812
Крушинська А.В., Попель С.А., Воробець В.Є. <i>ТРАНСФОРМАЦІЯ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ПІД ВПЛИВОМ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН</i>	825
Маказан Є.В., Веремєєнко О.О. <i>СУЧАСНІ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА</i>	840
Носань Н.С., Денисенко В.С., Рибак Є.І. <i>ПРИНЦИПИ МОДЕЛЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА</i>	854
Носань Н.С., Кирилюк І.М., Денисенко В.С., Коваленко О.В. <i>ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ</i>	866
Орлова Н.С., Орлов Д.Ю. <i>ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У РІЗНИХ ГАЛУЗЯХ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ</i>	880
Остапчук Я.М., Клубук Ю.В. <i>ДО ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУ</i>	895

Павловський А.М. <i>ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ</i>	913
Полянська А.С., Попова Т.В. <i>МОДЕЛЬ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРОЄКТНОЇ ЗРІЛОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МСБ НА ОСНОВІ АДАПТАЦІЇ МЕТОДОЛОГІЇ КЕРЦНЕРА</i>	926
Табенська О.І. <i>КУЛІНАРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОДІЛЬСЬКОЇ КУХНІ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ</i>	939
Шуберанський В.Е. <i>МЕТОДИЧНІ ПДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ</i>	953
Яременко О.Л., Зверко Т.В. <i>ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ОСВІТІ: ОСМИСЛЕННЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ПРАКТИК У СУЧАСНОМУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ КОНТЕКСТІ</i>	969
РЕЦЕНЗІЯ на статтю: <i>"Understanding the Barriers to Consumer Purchasing of Zero-Waste Products" (Ye Sang, Heeseung Yu, Eunkyoungh Han)</i>	978

УДК 336.76:004.738.5

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-6\(16\)-825-839](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-6(16)-825-839)

Крушинська Алла Вікторівна кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку Хмельницького університету управління і права імені Леоніда Юзькова, м. Хмельницький, тел.: 067-35-17-155, <https://orcid.org/0000-0002-0523-3423>

Попель Сергій Анатолійович кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку Хмельницького університету управління і права імені Леоніда Юзькова. м. Хмельницький, тел.: 096-675-1621, <https://orcid.org/0000-0003-3834-1049>

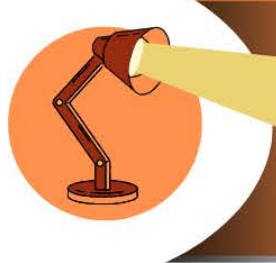
Воробець Василь Євгенович аспірант кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку Хмельницького університету управління і права імені Леоніда Юзькова. м. Хмельницький, <https://orcid.org/0000-0001-9160-9492>

ТРАНСФОРМАЦІЯ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ПІД ВПЛИВОМ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН

Анотація. Міжнародна фінансова система залишається вразливою до зовнішніх викликів і потребує нових підходів для забезпечення стабільності. Водночас стрімкий розвиток цифрових технологій, зокрема криптоекономіки, відкриває нові можливості для трансформації фінансових процесів. Ці інновації сприяють підвищенню ефективності ринків, оптимізації прибутків і зниженню фінансових ризиків. Особливо важливу роль відіграє технологія блокчейн, яка сьогодні використовується у багатьох країнах для створення цифрових платформ і розвитку нових фінансових інструментів. Україна також активно впроваджує інновації в сфері криптоактивів та блокчейн, що допомагає інтегруватися у глобальну економіку та стимулювати національне економічне зростання.

Блокчейн-екосистема складається з різних елементів, серед яких смарт-контракти відіграють ключову роль, автоматизуючи виконання угод без посередників. Смарт-контракти — це програмний код, який запускається за певних умов і може замінювати або доповнювати традиційні договори. Вони працюють у цифровому середовищі, мають чітко визначені умови та забезпечують самовиконання зобов'язань. Використання таких контрактів у фінансах знижує витрати і підвищує ефективність операцій. Обмеження включають неможливість змінити код після запуску та складності з отриманням зовнішньої інформації, що частково вирішується завдяки оракулам. Розвиток інтернету речей розширює можливості застосування смарт-контрактів.

Технологія блокчейну активно застосовується у фінансовій системі, зокрема в клірингових операціях і розрахунках, де смарт-контракти дозволяють виключити посередників, знизити часові та ресурсні витрати, а також зменшити ризики несвоєчасних розрахунків. Ринок децентралізованих фінансів (DeFi), що базується на смарт-контрактах, демонструє стрімке зростання і пропонує широкий спектр фінансових сервісів без участі традиційних інститутів. Блокчейн також має значний потенціал для систем електронного урядування, забезпечуючи надійний захист даних і автоматизацію процесів через «розумні закони», що можуть радикально змінити цифрову інфраструктуру держави.

Ключові слова: блокчейн, смарт-контракти, децентралізовані фінанси (DeFi), кліринг, розрахунки, електронне урядування, цифрова трансформація, фінансові технології.

Krushynska Alla Viktorivna Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Finance, Banking, Insurance and Stock Market Khmelnytskyi University of Management and Law named after Leonid Yuzkov Khmelnytskyi, tel.: +38 (067) 35-17-155, <https://orcid.org/0000-0002-0523-3423>

Popel Serhii Anatoliiovych Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Finance, Banking, Insurance and Stock Market Khmelnytskyi University of Management and Law named after Leonid Yuzkov Khmelnytskyi, tel.: +38 (096) 675-1621, <https://orcid.org/0000-0003-3834-1049>

Vorobets Vasyl Yevhenovych PhD student Student of the Department of Finance, Banking, Insurance and Stock Market Khmelnytskyi University of Management and Law named after Leonid Yuzkov Khmelnytskyi, <https://orcid.org/0000-0001-9160-9492>

TRANSFORMATION OF THE GLOBAL FINANCIAL SYSTEM UNDER THE INFLUENCE OF BLOCKCHAIN TECHNOLOGY

Abstract. The international financial system remains vulnerable to external challenges and requires new approaches to ensure stability. At the same time, the rapid development of digital technologies, particularly the crypto economy, offers new opportunities for transforming financial processes. These innovations contribute to enhancing market efficiency, optimizing profits, and reducing financial risks. Blockchain technology, in particular, plays a crucial role, as it is currently used in many countries to build digital platforms and develop new financial instruments. Ukraine is also actively adopting innovations in the field of crypto assets and blockchain, which helps integrate into the global economy and stimulates national economic growth.

The blockchain ecosystem consists of various elements, among which smart contracts play a key role by automating the execution of agreements without

intermediaries. Smart contracts are pieces of code that are triggered under specific conditions and can replace or supplement traditional contracts. Operating in a digital environment, they have clearly defined conditions and ensure self-execution of obligations. Their use in finance reduces costs and improves operational efficiency. However, limitations include the immutability of the code after deployment and difficulties in obtaining external data-partially addressed through oracles. The development of the Internet of Things further expands the use of smart contracts.

Blockchain technology is actively applied in the financial system, particularly in clearing and settlement operations, where smart contracts eliminate intermediaries, reduce time and resource costs, and mitigate the risks of delayed settlements. The decentralized finance (DeFi) market, based on smart contracts, is rapidly growing and offers a wide range of financial services without the involvement of traditional institutions. Blockchain also holds significant potential for e-governance systems, ensuring data security and automating processes through "smart laws" that could radically transform the digital infrastructure of the state.

Keywords: blockchain, smart contracts, decentralized finance, clearing, settlements, e-governance, digital transformation, financial technologies.

Постановка проблеми. Міжнародна фінансова система демонструє високу вразливість до криз та потребує адаптації до нових реалій цифрової епохи. У цьому контексті особливе значення набуває поява та стрімкий розвиток технологій блокчейн і криптоекономіки, які відкривають нові можливості для цифрової трансформації економік, створення інноваційних фінансових інструментів та підвищення ефективності міжнародних фінансових операцій.

Для України, яка перебуває у процесі інтеграції у світову економіку та цифровий фінансовий простір, дослідження потенціалу блокчейн-технологій і криптовалют має надзвичайну актуальність. Використання цифрових активів може стати каталізатором економічного зростання, сприяти залученню інвестицій та розвитку інноваційної інфраструктури, особливо на фоні структурних проблем національної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання трансформації фінансової системи в умовах цифровізації та впливу технології блокчейн розглядаються у працях таких українських учених, як О. С. Роева, Є. І. Цікало, М. В. Яцко [1], О.В. Стащук, С.В. Теслюк, І.М. Кузьмич [2], С.В. Волосович, Ю. М. Баранюк [3]. Дослідники акцентують увагу на потенціалі блокчейн-технологій для підвищення прозорості, ефективності й безпеки фінансових операцій, а також можливостях інтеграції криптоактивів у сучасну фінансову екосистему. Проте проблематика глибокої трансформації глобальної фінансової системи під впливом блокчейн-технологій ще потребує подальшої систематизації та комплексного аналізу.

Мета статті дослідження ролі блокчейн-технологій у розвитку національної економіки та міжнародних фінансових відносин, вивчення його переваг, недоліків та перспективних напрямів впровадження.

Виклад основного матеріалу. Світова економіка перебуває в стані динамічної трансформації, характеризується уповільненням зростання, рецесією, нестабільністю, нерівномірним розвитком, нерівністю у глобалізації та посиленням міжнародної конкуренції. Аналогічні процеси спостерігаються в міжнародній фінансовій системі, яка є недосконалою і кризовою, із великою різноманітністю фінансових інструментів. У цьому контексті поява «криптоекономіки» є закономірною: вона відкриває нові технологічні можливості четвертої індустріальної революції, формує ринок фінансових інновацій і відповідає прагненням економічних агентів до більшої захищеності, оптимізації прибутку та мінімізації ризиків. Особливої актуальності це набуло після фінансової кризи 2008–2009 років, коли блокчейн-технологія стала інструментом для безпечного зберігання грошей у цифровому форматі.

Основні напрями цифрового розвитку світових економік включають цифрову трансформацію галузей, ринків товарів і послуг, капіталу та праці, а також удосконалення регуляторних механізмів для їх впровадження. Велику увагу приділяють розвитку цифрової інфраструктури та забезпеченню безпеки цифрових процесів. Хоча цифровізація поки що не охоплює глобальну економіку в цілому і кожна країна формує власні підходи, інтеграція та обмін досвідом залишаються важливими через необхідність своєчасно враховувати мінливі умови світової економіки та глобальні тренди.

З аналогічної позиції розглядається й феномен криптовалют та блокчейн-технологій, які стрімко інтегруються у сучасні економічні реалії. Вони виступають як фактор, що впливає на макроекономічну стійкість світової економіки, так і як джерело економічного зростання для національних ринків.

Визнанням значного потенціалу блокчейну і криптовалюти стало активне включення бізнес-спільноти України в сферу діяльності, пов'язаної з криптоактивами, а також розробка нашою країною підходів до їх регулювання.

Сутність і економічний зміст технології блокчейн і криптовалюти як складової екосистеми передбачає їх розгляд в контексті двох напрямків:

- як джерело економічного зростання для країн – членів в новій цифровій економіці;
- як фактор ризику для стабільності традиційної грошово-кредитної системи.

Україна, як і провідні світові та європейські країни, стикається з викликом пошуку нових напрямів для розвитку інтеграції, оскільки традиційні механізми вже не забезпечують значного зростання. При цьому потенціал зростання національних економік обмежений структурними проблемами: висока частка держави в економіці, превалювання вкладу видобувних галузей, низька продуктивність праці, волатильність національних валют, вразливість перед зовнішніми факторами, низька конкурентоспроможність товарів переробних галузей в порівнянні з аналогами в інших країнах. З урахуванням наростаючої

невизначеності в світовій економіці, високу конкуренцію з боку розвинених і країн, що розвиваються, обмеженості доступу до фінансових ресурсів завдання проведення структурних реформ в Україні і виходу на стійку траєкторію зростання в середньостроковому періоді виглядає важко здійснюваним.

В цих умовах активне використання технологічних стимулів в національній економіці, в тому числі, пов'язаних з діяльністю в сфері криптовалют і розвитку технології блокчейн, може стати каталізатором економічного підйому. На користь цього свідчить:

- відсутність міжнародних загальновизнаних правил, що робить можливим для України розробити «правила гри» для торгівлі цифровими товарами або створити власну «цифрову юрисдикцію»;

- відсутність конкуренції: цифровий ринок знаходиться в стадії становлення, «лінійка товарів» постійно розширюється, попит і пропозиція збільшуються з кожним роком;

- створення сприятливих умов для розвитку криптоекономіки, що передбачає створення правового середовища і не вимагає істотного державного фінансування;

- можливість розвивати потенціал світового рівня у сфері технології блокчейн;

- можливість використання криптовалют для залучення інвестицій в цифрові проекти на території країни.

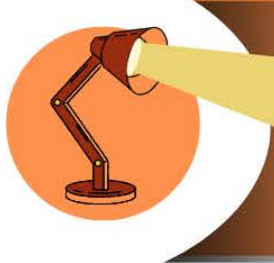
Прогрес фінансових технологій на базі блокчейну обумовлюється побудовою відповідної інфраструктури, без якої не може бути забезпечений розвиток будь-якої новаторської ідеї, а тому проекти мають орієнтуватися на побудову відповідної екосистеми, що має мати чітко визначені параметри взаємодії та структуровані підсистеми.

І хоча про розгалужені екосистеми в децентралізованих блокчейнах вести мову ще зарано, оскільки як така інфраструктура на біткоїні не можлива без повноцінного регулювання. Проте, що стосується централізованих блокчейнів, то вони все більше підсилюються можливостями надійних екосистем.

Прикладом, такої побудови може бути токен XRP, криптовалюти Ripple, на базі якої розвивається екосистема Xpring, що є одним з найбільш цінних проектів. Його суть зводиться до того, щоб адаптувати цифровий актив XRP для фірм, стартапів, проектів, банків та міжбанківських платежів, а XRP Ledger може стати заміною існуючої системи SWIFT. На відміну від біткоїна XRP не «емітується» в процесі майнінгу та використовує повністю інший протокол для досягнення консенсусу. При цьому Ripple контролює список рекомендованих валідаторів, яким довіряють обробку транзакцій, що виключає теоретичну можливість «атаки 51%» на мережу [4].

Ключовими елементами блокчейн-екосистеми є: інфраструктура для забезпечення платежів і транзакцій, цифрові гаманці, пропускна здатність

мемпула, майнери та валідатори, майнінг-пули, пули ліквідності, маркетплейси, відкриті протоколи, смарт-контракти, а також інноваційні проекти й стартапи (зокрема в галузях деривативів, кредитування тощо).

Серед цих компонентів особливу роль відіграють смарт-контракти, які забезпечують автоматизацію взаємодії між учасниками блокчейн-систем.

Фахівці The Chamber of Digital Commerce вказують на різні моделі побудови смарт-контракта [5]:

1) побудова смарт-контракту із зовнішньої (External) моделі означає, що програмний код, який використовується сторонами, які не підмінює собою угоди, а тільки автоматизує виконання за контрактом;

2) вбудована або внутрішня (internal) модель передбачає оформлення відносин між сторонами по одному з двох варіантів.

Код або повністю замінює собою договір, складений на природній мові, або є складовою частиною такого договору.

У зв'язку з цим дослідниками наводяться два терміни: smart contract і legal smart contract. Під smart contract при цьому розуміється комп'ютерний код, який при настанні певного стану або умов здатний працювати автоматично у відповідності до заздалегідь визначених функцій. Код може зберігатися і оброблятися в розподіленому реєстрі і записувати будь-які результативні зміни в нього. А під legal smart contract розуміються сформульовані і автоматизовані за допомогою програмного коду умови укладені між двома або більше сторонами.

Подібний підхід відображений у спільному дотриманні International Swaps and Derivatives Association (ISDA) і Linklaters. Тут застосовуються терміни «legal smart contract» і «smart contract code». Таким чином, смарт-контракт як технічне явище, яке являє собою програмний код, або його фрагмент, призначеним для здійснення певних завдань в разі виконання раніше встановленої в програмі умови.

Щодо правової природи смарт-контракту в юридичній літературі можна знайти різні точки зору стосовно природи даного явища. Основна група дослідників пов'язує поняття смарт-контракту виключно з технологіями і системами розподіленого реєстру, а саме платформи блокчейн.

Перш за все необхідно виділити наступні ознаки смарт-контракту [6]:

– Смарт-контракти існують виключно в цифровому середовищі і автоматизують виконання угод без необхідності посередників.

– Умови договору записані у вигляді програмного коду, який виконується на блокчейн-платформі.

– Вони забезпечують самовиконання (self-execution) без втручання людини, коли певні умови (тригери) виконуються.

– Смарт-контракти працюють за принципом «if... then...», тобто виконують дії, якщо настають визначені умови.

– Вони гарантують прозорість та незмінність умов після розміщення у блокчейні.

– Використання смарт-контрактів мінімізує ризики шахрайства та спірних ситуацій через автоматизацію і чіткість виконання.

Перспективи використання розумних контрактів в фінансовому секторі обумовлені їх перевагами перед звичайними наступними двома ознаками:

1. Можливість виключення посередника з операції.

2. Можливість скорочення витрат – як тимчасових, так і витрат асиметрії інформації та інших транзакційних витрат.

Переклад операцій на технологію розумних контрактів дозволяє виключити посередника, центрального контрагента або арбітра обладнання.

У міжнародній практиці прийнято розуміння смарт-контракту як система автоматизованих правил чи рішень, коректне виконання порядку цифрових транзакцій в розподіленому реєстрі цифрових транзакцій, в строго визначеній ним послідовності. Смарт-контракт будується за лінійним принципом «якщо то, то це» (if this, then that - ІТТТ), що означає, що реалізація умов контракту відбувається лише якщо сталася прописана чи запитувана контрактом подія.

Смарт-контракт (або «розумний» контракт) доцільно визначати як «догівір в електронній формі, виконання прав і зобов'язань за яким здійснюється шляхом вчинення автономних процесів» [7].

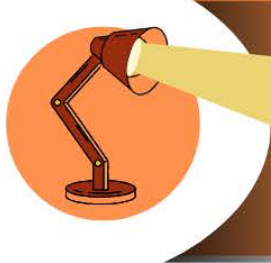
Ідея розумного контракту була описана ще в кінці ХХ ст., але практичне поширення технологія отримала тільки після розгортання та набуття популярності блокчейн технології. Сьогодні розумні контракти характеризуються обмеженнями, які унеможливають виправлення чи самостійність імпорту інформації в розподілений реєстр ззовні.

Неможливість зміни правила смарт-контракту призводить до відмови від його використання і створення нового. Ця особливість стимулює появу комплексних контрактів, проте складність останніх збільшує ризик помилок в написанні коду. В даний час спроби подолання даного обмеження робляться в рамках блокчейну EOS, однак переважна більшість розумних контрактів, як і раніше реалізується на платформі Ефіріума і схильні до ризику системних помилок. Більш прогресивними на даний час вважаються контракти в блокчейні Tron.

Іншим обмеженням є неможливість звернення до зовнішньої інформації, що означає, що контракту доступна тільки інформація, вже поміщена раніше в розподілений реєстр. Імпорт необхідної для виконання контракту інформації в розподілений реєстр може проводитися в ручному режимі або з використанням оракулів - інфраструктурних алгоритмів, які імпортують інформацію в блокчейн з зовнішнього сервера, який направляє запит до провайдера необхідних даних.

В залежності від призначення розумний контракт взаємодіє з оракулами різних типів: вбудованими у вигляді програмного забезпечення, апаратними, вхідними, а для експорту інформації з контракту в зовнішній простір, при настанні події (наприклад, оплати платежу або переходу права власності, що зафіксовані контрактом) використовується вихідний оракул).

Масове поширення «інтернету речей» з дистанційним управлінням, робить застосування смарт-контрактів практично необмеженим.

Переклад операцій на технологію розумних контрактів дозволяє виключити посередника, центрального контрагента або арбітра угоди. Зокрема, як показано на рис. 1, розумний контракт потенційно може виключити банківського агента зі схеми виконання іпотечної угоди і забезпечувати двосторонні зв'язки зі всіма учасниками процесу. Додатковим ефектом реалізації контракту є цифрова фіксація кредитної історії контрагента, що має велике значення для майбутніх угод.

В інших напрямках фінансової системи технологія блокчейну може використовуватися в клірингових операціях та розрахунках, які в класичних підходах можуть супроводжуватися зайвими затратами часу і ресурсів. На противагу, розумний контракт може бути використаний для виключення посередника на деяких етапах розрахунково-клірингових операцій з цінними паперами, як це показано в табл. 1, що призведе до економії часу та нівелює ризики несвоечасності розрахунку одного з контрагентів.

Відповідно до табл. 1 до недоліків класичної системи можна віднести: неузгодженість даних банків-депозитаріїв, що тягне за собою ручну перевірку центральним депозитарієм, та ризики несвоечасності розрахунку одного з контрагентів. До переваг використання смарт контракту відноситься стандартизація для обох сторін угоди записів про деталі угоди та стандартизація перевірки деталей, що зменшує (виключає) ризики несвоечасності розрахунків.

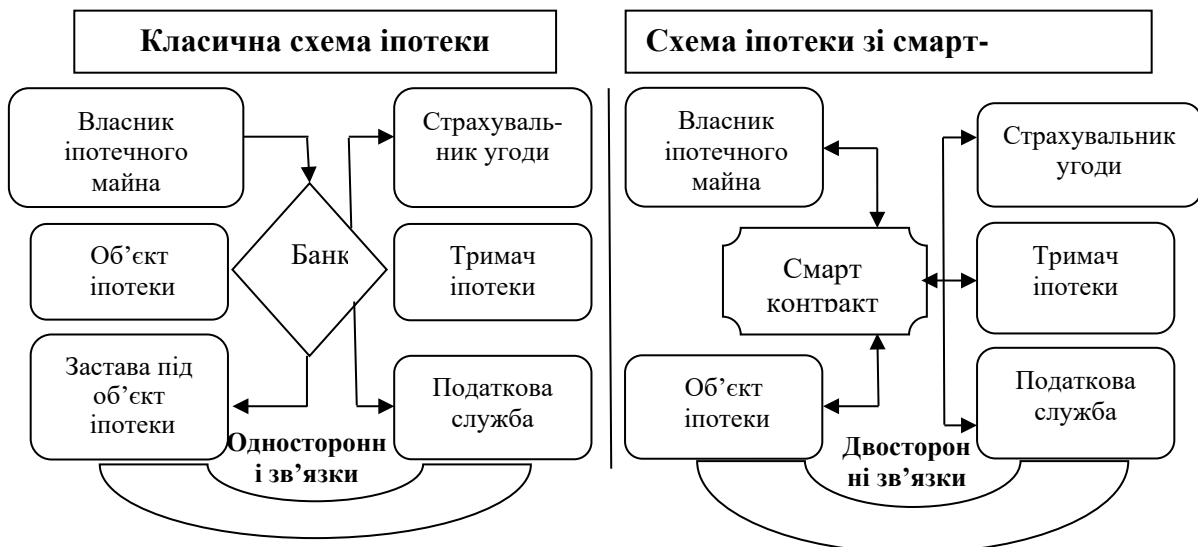

Рисунок 1 – Алгоритм використання розумного контракту у системі блокчейну

Джерело: побудовано авторами

Таблиця 1

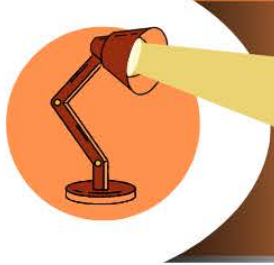
Переваги використання технології розумних контрактів в розрахунково-клірингових операціях

Класична схема здійснення операцій	Використання розумного контракту (смарт-контракту)
<i>Перший етап – заключення угоди</i>	
Банк 1 – інвестор 1 (продавець) ↓ Біржа ↑ Банк 2 – інвестор 2 (покупець)	1. Використання інвестором банківського інтерфейсу для розміщення своїх ордерів на торгівлю цінними паперами на біржі 2. Співставлення ордерів на біржі і підтвердження угоди в режимі реального часу
<i>Другий етап – клірингова операція</i>	
Банк – інвестор 1 (продавець) ↓ Центральний контрагент ↑ Банк – інвестор 2 (покупець)	Інвестор 1 – Банк-депозитарій 1 ↓ Розумний контракт ↑ Інвестор 2 – Банк-депозитарій 2
Банки-депозитарії направляють дані про деталі угоди в центральний депозитарій від імені клієнтів (інвесторів)	Банки-депозитарії направляють дані про деталі угоди в розподілений реєстр від імені клієнтів (інвесторів)
Центральний депозитарій здійснює перевірку (валідацію) і співставлення деталей угоди (дата розрахунків, обсяг зобов'язань), направлених обома банками депозитаріями	Розумний контракт здійснює перевірку (валідацію) і співставлення деталей угоди направлених обома банками депозитаріями в режимі реального часу

Джерело: складено авторами

Використання розумного контракту може бути націлене не тільки на виключення посередника з угоди, а й на мінімізацію витрат часу, ресурсів і асиметрії інформації, зниження пост-контрактного опортунізму сторін під час укладення та реалізації угоди. Так, згідно з інформацією консалтингових компаній McKinsey⁸ і Gartner⁹ використання цифрових технологій комерційними банками дозволить їм збільшити рентабельність власного капіталу (ROE) більш ніж на 4 пункти, що не припускає масштабної цифрової трансформації банків, як фінансових і цифрових посередників нової якості [8].

Використання смарт-контрактів в системі децентралізованих фінансових систем посилилось з відкриття ринку Децентралізованих фінансів (DeFi), який є одним із найбільш швидкозростаючих сегментів криптовалют серед таких сегментів як блокчейн, стейблкоїни, цифрові предмети, колекціонування (NFT, токени), ринкові прогнози, децентралізовані автономні організації (DAO) [9].

Суть децентралізованих фінансів, в порівнянні з традиційними фінансовими інститутами (банки, біржі), що по своїй природі є просто програмним забезпеченням, контрольованим юридичними особами, в тому що вся їх діяльність проводиться на автономних смарт-контрактах таких мереж як Ethereum, Tron, Eos, які дозволяють на своїх протоколах без участі посередника торгувати криптовалютою на децентралізованих біржах (Uniswap), переводити її в боргові зобов'язання (Compound), керувати монетарною політикою та випускати стейблкоїни (MakerDAO), робити ребалансування активів (TokenSets), створювати деривативи (ризик) (NexusMutual) і практично реалізувати будь-які фінансові операції традиційних інститутів. Якщо система ICO – базувалась на залученні капіталу, то DeFi - це багатофункціональна система реалізації функцій традиційного фінансового ринку в криптовалюті.

На сьогодні сегмент децентралізованих фінансів (DeFi) оцінюється приблизно у 97 млрд дол. США, що становить близько 3,5 % від загальної капіталізації крипторинку, яка перевищує 2,7 трлн дол. США. На відміну від ICO, де головним показником була сума залучених коштів для фінансування нових проєктів, оцінка обсягу DeFi базується на загальній вартості активів, заблокованих у смартконтрактах — так званому показнику TVL (Total Value Locked). Він відображає довіру користувачів до DeFi-протоколів і включає ліквідність, внесену в пули кредитування, децентралізовані біржі, стейкінг-платформи та інші фінансові сервіси. Ці кошти можуть використовуватися для отримання відсотків, забезпечення випуску нових токенів або участі в управлінні проєктами через механізми DAO. Високі показники TVL вказують на зрілість екосистеми, зростаючу активність користувачів і потенціал DeFi як альтернативи традиційним фінансовим інструментам, хоча значна частка ліквідності все ще зосереджена на невеликій кількості найбільших платформ (наприклад, Lido, Aave, Uniswap, MakerDAO тощо) [10].

Ще однією перспективною сферою застосування технології блокчейн є системи електронного урядування (e-Government), де вона має очевидну перевагу над традиційними базами даних завдяки надзвичайно високому рівню захисту інформації та неможливості її фальсифікації. Такі можливості блокчейну запобігають зміні даних про громадян, нерухомість, компанії, сертифікати, дипломи, майнові права. Найважливішим наслідком такої надзвичайної надійності є можливість використання даних реєстру як повноцінних юридично значущих документів: запис у реєстрі блокчейнів стає надійнішим за будь-який папір з підписом і печаткою і, до того ж, з відкритим доступом у будь-який час.

Важливою перевагою блокчейн-платформ для побудови електронного уряду є застосування механізму смарт-контрактів для автоматизації операцій з даними. Якщо в реєстрах блокчейнів є юридично легітимні записи, скажімо, про майно, то механізм передачі цього майна, а власне, процедуру внесення запису про нового власника в реєстр, можна довірити спеціальній програмі – смарт-контракту. А якщо договір збережено в блокчейні, що виключає можливість його несанкціонованої зміни, і водночас забезпечує однозначність виконання алгоритму контракту (у будь-який момент, на будь-якому вузлі мережі блокчейну), то він, як і записам у реєстрі, може бути надано юридичне значення. Водночас слід зазначити, що нормативні документи – закони та інші нормативні акти – здебільшого описують алгоритми дій з даними реєстру. Тому їх можна сформулювати мовою програмування смарт-контрактів, а також розмістити на блокчейні, де вони, набувши статусу розумних законів, виконуватимуться автоматично. Це вказує на додаткові переваги використання блокчейну, що може перевести саму ідею електронного уряду на новий рівень. Слід вести мову вже не просто про зручний сервіс надання громадянам і бізнесу, а про принципову переформатування самої діяльності держави, повне занурення її в цифрову екосистему блокчейну. Однак сам по собі блокчейн – це лише інструмент, який може ідеально справлятися із завданнями в одній сфері (скажімо, при передачі окремої цінності в криптовалюті), але при цьому не забезпечувати повного і автоматичного вирішення проблем в інших сферах. Так повноцінне використання блокчейну в якості базової технології для e-Government можливо тільки при виконанні ряду вимог і обмежень. Проектування державної блокчейн-платформи повинно спиратися на такі вихідні завдання, що лягають в основу побудови екосистеми: ввід даних – управління доступом – ідентифікація користувачів – глобальна синхронізація баз даних – валідація інтерфейсів – достатня потужність вузлів блокчейн-мережі (Рис. 2).

При вирішенні перерахованих і деяких інших завдань вже сьогодні можливе створення єдиної цифрової екосистеми e-Government на базі блокчейн-технології. В результаті це дозволить державним органам отримати значне скорочення бюрократичного апарату, практичне усунення паперового документообігу, істотне зниження транзакційних витрат, повний контроль над діяльністю чиновників, і основне – створення сприятливого середовища для бізнесу і громадян.

Незважаючи на розуміння унікальності блокчейну, усвідомлення його значимості не тільки як алгоритму функціонування криптовалют, але і як надійної децентралізованої бази даних, яка може бути використана в якості базової технології для e-Government, все ж існують суттєві обмеження, що стримують його широке застосування (Рис. 3).

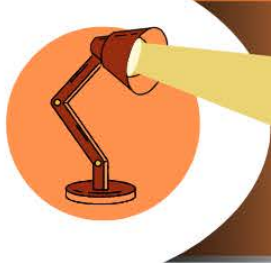

Рисунок 2 – Умови побудови екосистеми на рівні e-Government
Джерело: побудовано авторами на основі [11]

Однією з головних перешкод для впровадження блокчейн-технологій у державному секторі є дефіцит успішних прикладів застосування цієї технології в публічному управлінні. У більшості випадків йдеться лише про пілотні проекти або концептуальні ініціативи, які не були масштабовані або не пройшли повний цикл впровадження. Це породжує скепсис серед державних управлінців і не дає підстав для прийняття рішень щодо інституційного використання блокчейну.

Рисунок 3 – Перепони для уряду у використанні технології блокчейн
Джерело: побудовано авторами з використанням [12]

Також, економічна доцільність блокчейн-рішень для державного управління залишається під питанням. У більшості проектів відсутні детальні розрахунки повернення інвестицій (ROI), строки окупності, очікувана ефективність або бюджетна економія. Без таких даних складно переконати відповідальні органи у необхідності виділення коштів на масштабування технології, особливо в умовах обмежених бюджетів.

Крім того у держслужбовців часто бракує технічних знань та практичних навичок для ефективного використання блокчейн-рішень. Це стосується як IT-спеціалістів, так і працівників, відповідальних за прийняття рішень. Без належної цифрової грамотності та розуміння базових принципів роботи з децентралізованими технологіями органи влади ризикують ухвалювати хибні технічні або стратегічні рішення.

Для широкого впровадження блокчейн-рішень важливо, аби кінцеві користувачі — як фізичні особи, так і бізнес — довіряли цим технологіям та вміли ними користуватися. Наразі в суспільстві відсутня достатня поінформованість, а подекуди спостерігається нерозуміння або упереджене ставлення до децентралізованих систем, що знижує попит на цифрові державні послуги на базі блокчейну.

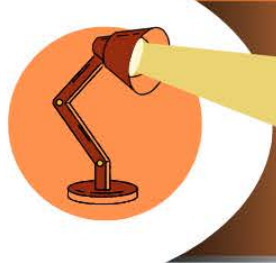
Попри високий потенціал, блокчейн залишається технологічно незрілою у багатьох аспектах. Стандартизація, безпека, сумісність з іншими системами — усе ще потребує доопрацювання. Часті зміни у протоколах, поява нових типів блокчейнів, відсутність єдиних технічних стандартів можуть спричинити технічні ризики при впровадженні таких рішень у державному секторі.

Правова невизначеність або жорсткі регуляції є ще одним істотним бар'єром. В багатьох країнах, включно з Україною, нормативна база не встигає за розвитком технологій, або прямо обмежує використання криптоактивів, смарт-контрактів і децентралізованих додатків.

Отже, можна зробити цілком оптимістичний висновок: при вирішенні перерахованих і деяких інших завдань вже сьогодні можливе створення єдиної цифрової екосистеми e-Government на базі блокчейн-технології. В результаті держава отримає значне скорочення бюрократичного апарату, практичне усунення паперового документообігу, істотне зниження транзакційних витрат, повний контроль над діяльністю чиновників, ну і найголовніше, створення сприятливого середовища для бізнесу і громадян.

Висновки. Міжнародна фінансова система стикається з викликами, що вимагають впровадження інноваційних технологій для підвищення стабільності та ефективності. Технологія блокчейн відкриває нові можливості для автоматизації, зниження витрат і мінімізації фінансових ризиків, що особливо актуально в умовах цифрової трансформації. Розвиток децентралізованих фінансів та застосування блокчейну у клірингу, розрахунках і електронному урядуванні створюють перспективи для модернізації фінансової інфраструктури та інтеграції України у світову економіку.

Література:

1. Роева О. С., Цікало Є. І., Яцко М. В. Інтеграція блокчейн-технологій у процеси фінансового обліку та податкового аудиту. *Zenodo*. 2023. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13934604>.
2. Стащук О., Теслюк С., Кузьмич І. Перспективи використання технології блокчейн у фінансовому секторі. *Економіка та суспільство*. 2022. № 40. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1562>.
3. Волосович С., Баранюк Ю. Технологія блокчейн у фінансовій екосистемі. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2019. № 128. С. 93–104. – DOI: 10.31617/visnik.knute.2019(128)09.
4. XRP Ledger: More than Ripples. *Messari*. URL: <https://messari.io/report/xrp-ledger-more-than-ripples>
5. Smart Contracts: Is the Law Ready? *The Chamber of Digital Commerce*. Whitepaper, The Smart Contracts Alliance. URL: <https://lowellmilkeninstitute.law.ucla.edu/wp-content/uploads/2018/08/Smart-Contracts-Whitepaper.pdf>
6. Andrew Tar «Smart Contracts, Explained». URL: <https://cointelegraph.com/explained/smart-contracts-explained>
7. Бернацький, І. В. Смарт-контракт: форма правочину чи зміст. *Ius Privatum*. 2020. № 28. С. 20–28.
8. Global management consulting | McKinsey & Company. URL: <https://www.mckinsey.com>
9. Noelle Acheson Crypto Long & Short: Interest in DeFi Is Surging. YouCanThankGameStop. URL: <https://www.coindesk.com/markets/2021/02/21/crypto-long-short-interest-in-defi-is-surging-you-can-thank-gamestop>
10. DefiLlama, 2025. URL: <https://defillama.com>
11. National Institute of Standards and Technology. *Blockchain for access control systems*. Gaithersburg, MD: NIST. URL: <https://nvlpubs.nist.gov/nistpubs/ir/2022/NIST.IR.8403.pdf>
12. Prisco G. BM: Government and Blockchain Sector Should Work Together to Enhance National Security / Giulio Prisco // *Bitcoin Magazine* 2016

References:

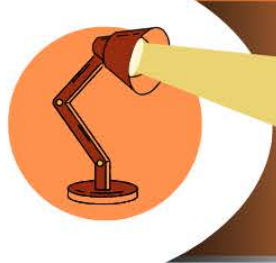
1. Royeva, O.S., Tsikalo, Ye.I., Yatsko, M.V. (2023). Intehratsiia blokchein-tekhnologii u protsesy finansovoho obliku ta podatkovoho audytu [Integration of Blockchain Technologies in Financial Accounting and Tax Audit Processes]. *Zenodo*. Retrieved from <https://doi.org/10.5281/zenodo.13934604> [in Ukrainian].
2. Stashchuk, O., Tesliuk, S., Kuzmych, I. (2022). Perspektyvy vykorystannia tekhnologii blokchein u finansovomu sektori [Prospects of Using Blockchain Technology in the Financial Sector]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (40). Retrieved from <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1562> [in Ukrainian].
3. Volosovych, S., Baraniuk, Yu. (2019). Tekhnolohiia blokchein u finansovii ekosystemi [Blockchain Technology in the Financial Ecosystem]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu* – Bulletin of Kyiv National University of Trade and Economics, (128), 93–104. [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2019\(128\)09](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2019(128)09) [in Ukrainian].
4. XRP Ledger: More than Ripples *Messari*. Retrieved from <https://messari.io/report/xrp-ledger-more-than-ripples> [in English].
5. Smart Contracts: Is the Law Ready? *The Chamber of Digital Commerce*. Whitepaper, The Smart Contracts Alliance. Retrieved from <https://lowellmilkeninstitute.law.ucla.edu/wp-content/uploads/2018/08/Smart-Contracts-Whitepaper.pdf> [in English].

6. Tar, A. (2017). Smart Contracts, Explained. Retrieved from <https://cointelegraph.com/explained/smart-contracts-explained> [in English].
7. Bernatskyi, I.V. (2020). Smart-kontrakt: forma pravochnu chy zmist [Smart Contract: Form of Transaction or Content]. *Ius Privatum*, (28), 20–28 [in Ukrainian].
8. Global management consulting. *McKinsey & Company*. Retrieved from <https://www.mckinsey.com> [in English].
9. Acheson, N. (2021). Crypto Long & Short: Interest in DeFi Is Surging. You Can Thank Game Stop. Retrieved from <https://www.coindesk.com/markets/2021/02/21/crypto-long-short-interest-in-defi-is-surging-you-can-thank-gamestop> [in English].
10. DefiLlama. (2025). Retrieved from <https://defillama.com> [in English].
11. National Institute of Standards and Technology (NIST). (2022). Blockchain for access control systems. Gaithersburg, MD. Retrieved from <https://nvlpubs.nist.gov/nistpubs/ir/2022/NIST.IR.8403.pdf> [in English].
12. Prisco, G. (2016). BM: Government and Blockchain Sector Should Work Together to Enhance National Security. *Bitcoin Magazine*. Retrieved from <https://bitcoinmagazine.com> [in English].

(зменшує нерівність, формує культуру відповідальності); економічного (сприяє розвитку інноваційної, ефективної економіки); екологічного (освіта з етичним підходом готує свідомих громадян).

Ключові слова: добросесність, освіта, університетські практики, політика академічної добросесності, підходи до впровадження.

Yaremenko Oleh Doctor of Economics , Professor, Kharkiv University of Humanities' «People's Ukrainian Academy», Kharkiv, Head of the Institutional Economics Sector, Institute of economic and forecasting national academy of sciences of Ukraine, Kyiv, tel. +38(063)1198519, <https://orcid.org/0000-0001-7227-8106>

Zverko Tamara Phd in Sociology, Associate Professor, Dean of the Faculty of Social Management, Kharkiv University of Humanities' «People's Ukrainian Academy», Kharkiv, tel.+38(050)9784174, <https://orcid.org/0000-0002-4897-5451>

INTEGRITY IN EDUCATION: MAKING MEANINGFUL UNIVERSITY PRACTICES IN THE CONTEMPORARY SOCIO-ECONOMIC CONTEXT

Abstract. This publication, from the point of view of modern projections and university practices, attempts are made to understand various aspects of the academic integrity system in education. The authors present research visions of domestic scientists in areas that demonstrate orientation to the conceptual foundations of academic integrity in a higher education institution, the problems of adhering to its fundamental principles; to consider academic integrity as the basis of sustainable development, determining the dependence of the country's economic and social development on non-compliance with academic integrity norms; the impact of innovative technologies and AI on the values and principles of academic integrity. The emphasis is on the features of the formation of high ethical standards and academic integrity policies in leading universities in the United Kingdom.

Approaches to the implementation of academic integrity policy are identified (normative-administrative, educational-enlightening, cultural-value, technological, integrative), their advantages, challenges and possible risks are analyzed (imitation of integrity; distrust; lack of systemic support, insufficient communication in the context of integrity practices).

Attention is focused on the context of the influence of socio-economic, educational and ethical factors on the implementation of academic integrity policy, which demonstrates the significance of forming a triune basis for sustainable development - quality education, responsible citizen, human capital, constructing, in turn, the points of influence of integrity in education - social (reduces inequality, forms a culture of responsibility); economic (contributes to the development of an innovative, effective economy); environmental (education with an ethical approach prepares conscious citizens).

«Успіхи і досягнення у науці»

(Серія «Право», Серія «Освіта», Серія «Управління та адміністрування», Серія «Соціальні та поведінкові науки»)

Випуск № 6(16) 2025

*Формат 60x90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2.*

*Видавець:
ФОП «Жукова Ірина Віталіївна», Свідоцтво серія ДК № 7425 від 09.08.2021 р.*